

Závěrečná zpráva o projektu

Grantový program Karlovarského kraje

Údaje o projektu

název projektu: **Podpora populace užovky stromové**

Evidenční číslo smlouvy: **D582/2012 B**

program: **Záchranné programy zvláště chráněných živočichů**

stručný popis projektu - cíle projektu:

1. Vytvořit mozaiku stanovišť a úkrytů v krajině
2. Vybudovat místa vhodná pro jejich rozmnožování
3. Zajistit údržbu a střežení již vybudované odchovny

Údaje o organizaci

organizace: **EC Meluzína RCAB číslo registrace MV ČR: VSC/1-16504/92R**

adresa sídla: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

bankovní ústav a číslo účtu: **754594052/5500 IČO: 49752065**

statutární zástupce: **Ing. Martin Lípa**

telefon ,e-mail (operativní spojení) : **+420777086620, ec.meluzina@volny.cz**

Údaje o osobě zodpovědné za realizaci projektu

jméno: **Ing. Martin Lípa**

korespondenční adresa: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

e-mail: **ec.meluzina@volny.cz**

GSM: **777086620**

V Ostrově dne 28.11. 2012 razítko organizace:

podpisy statutárního zástupce a realizátora projektu.....

Popis realizace projektu

1. Zajištění údržby stávajících odchoven.

Nejdůležitější z hlediska údržby je doplňování substrátu pro rozmnožování užovek. Jedná se o směs hnoje hospodářských zvířat, sečená biomasa lučních rostlin a další snadno rozložitelné organické materiály. Navážení hmoty je nutné provádět průběžně tak, aby se substrát neustále rovnoměrně zahříval a byla dosažena tepelná a vlhkostní stabilita pro inkubaci vajec.

Ve všech odchovnách jsou vloženy kusy dřev pro zajištění dostatku dutin.

V okolí odchoven je potřeba udržovat přehlednou situaci s dostatkem zemních úkrytů. To je důležité z hlediska kontroly pohybu predátorů.

2. Údržba mozaiky stanovišť a úkrytů v širším okolí odchoven.

Dospělí jedinci se v průběhu jara, po ukončení páření, rozmístí v širším okolí odchoven.

Mezi jednotlivými úkryty průběžně migrují v závislosti na dostupnosti potravy a vývoji počasí. Jako živočichové s proměnlivou tělní teplotou jsou silně závislí na teplotních podmínkách stanoviště, které zase v průběhu sezóny kolísají podle rozvoje vegetace (olistění) výšky slunce nad obzorem (zastínění okolními vrcholy v kopcovité krajině) i střídáním slunečných a deštivých období. Proto je důležité aby okolí odchoven v okruhu cca 100m poskytovalo velmi pestré podmínky tak, jak je to mu v přírodních lesích.

Veškeré práce probíhají za pomoci ručního nářadí aby byla minimalizována možnost poranění zvířat. Vysečená hmota je používána na doplňování odchoven.

3. Udržování míst vhodných pro jejich přezimování.

Pro přezimování plazů jsou důležité masivní zemní dutiny. Blízkost suťových lesů poskytuje užovkám možnost přezimování v přírodních podmínkách. V řadě případů však plazi preferují zimování ve starých kamenných sklepích nebo masivních suchých zídkách v blízkosti člověka.

Suché zídky slouží i jako základna pro bezpečné přežití chladných period během léta, kdy jsou užovky velmi zranitelné predátory.

Další aktivity

Mimo uvedenou lokalitu se podílíme na budování a provozu dalších líhnišť zřízených v rámci záchranného programu druhu (viz fotodokumentace).

Pozemkový spolek Meluzína provádí pravidelný monitoring dalších lokalit v rámci cílového areálu záchranného programu užovky stromové v Poohří. Během sezóny v roce 2012 jsme provedli celkem 12 kontrol. V rámci monitoringu sledujeme výskyt i ostatních druhů plazů a obojživelníků na lokalitách v závislosti na způsobu pravidelného hospodaření. Velmi zajímavým výsledkem bylo vymizení všech plazů z kontrolovaných stanovišť začátkem září, tedy zhruba o měsíc dříve než v minulých letech.

Cíle projektu které byly splněny:

1. Umožnit rozmnožování užovky stromové v místech jejího pravidelného výskytu.
2. Zajistit nenápadný dohled zabraňující nelegálním odchytům.
3. Zajistit bezpečné úkryty pro užovky stromové během letní i zimní sezóny.
4. Pokračovat s přípravou populace užovky na rekonstrukci silnice č.13

Předpokládané výstupy projektu, které byly dodrženy:

1. Údržba dvou zařízení pro rozmnožování užovky stromové.
2. Údržba širšího okolí odchoven - celková výměra ploch: cca 2,2 ha
3. Fotodokumentace.

Příloha 1 fotodokumentace

Dospělec tráví potravu (v tomto případě hnízdo hraboše polního) 2-3 dny.

Chladné dny užovky tráví stočené v bezpečných úkrytech

Příloha 1 fotodokumentace

Predace černou zvěří, jezevcem a invazním druhem (mývalovec kuní a mýval) je pravděpodobně hlavní příčinou mortality dospělých užovek. Lihniště musí být dobře chráněna proti jejich útokům.

Díky jejich odlehle poloze není možné zajistit optimální průběžné zavážení a tak trvá několik let, než se v něm vytvoří optimální podmínky pro množení druhu.

Příloha 1 fotodokumentace

Užovka obojková běžně využívá stejná stanoviště jako užovka stromová.

V teplých a suchých lokalitách je hojnější užovka hladká.